

Vragen en antwoorden bij het webinar 'Hoe bekostig ik de verduurzaming van schoolgebouwen?'

Algemeen

Waar vind ik inzicht in andere mogelijkheden qua financiering en subsidies?

In de Digitale Goodiebag die hoort bij deze webinarreeks vind u een [overzicht van subsidies en uitkeringen](#) van Stichting Schooldakrevolutie. Deze stimuleringsmogelijkheden gaan voornamelijk over de aanschaf van zonnepanelen. Kenniscentrum [Ruimte-OK heeft ook een subsidieoverzicht](#) op de website staan waarin ook een aantal subsidiemogelijkheden staan rondom bijvoorbeeld een aardgasloos gebouw.

Is SUVIS ook te gebruiken om het buitenklimaat van scholen te verbeteren? Bijvoorbeeld voor de aanleg van dakisolatie via de buitenkant inclusief serum en zonnepanelen op het dak. Dit heeft geen direct effect op de ventilatie in het schoolgebouw maar wel indirect door beter warmtebehoud. Door beter warmtebehoud is er minder noodzaak tot verwarming en bij gasverwarming dus minder risico op CO-vergiftiging waardoor er ook minder noodzaak is tot ventileren. Gaat deze logica op?

Antwoord volgt spoedig

Is subsidiestapelning mogelijk? Kun je SUVIS inzetten voor de aanschaf van zonnepanelen en daarbij ook gebruik maken van SDE++?

Antwoord door Kenniscentrum Ruimte-OK:

Voor een echte goede inhoudelijke reactie kan er het best voor een specifiek project contact opgenomen worden met de RVO. Naar wat wij weten en kunnen communiceren is het niet mogelijk is om 'te stapelen' met Rijksubsidies. Dat wil in feite zeggen dat delen van projecten waarvoor via een andere weg al subsidie wordt ontvangen niet nogmaals in aanmerking komen voor een vergoeding vanuit het Rijk.

Antwoord door Schooldakrevolutie:

Uit een zeer [recent artikel van Solar Magazine](#) blijkt dat een belangrijke voorwaarde voor de aanvraag van SUVIS is dat er geen gebruik wordt gemaakt van andere subsidieregelingen zoals ISDE of SDE+(+). Omdat de verschillende subsidieregelingen sterk begrensd zijn denken wij dat het niet zo vaak voor zal komen dat er sprake is van subsidiestapelning. Het is wellicht wel mogelijk om een aanschaf subsidie (SUVIS, ISDE) te combineren met salderen voor kleinverbruikers. Wij hebben nog geen signalen gekregen dat dit niet meer mogelijk zou zijn, al zijn we wel bezig om hier een definitief antwoord op te krijgen. Zodra een specifiek project in aanmerking lijkt te komen voor meerdere subsidieregelingen is het inderdaad goed om contact op te nemen met de RVO.

Wat zijn de kosten voor het maken van een businesscase door een schooldakcoach?

Het opstellen van een voorbeeld investeringscasus doen wij graag, meestal is dit kosteloos voor de school. We helpen sowieso alle scholen zoveel mogelijk op weg. Per regio zijn er wel andere mogelijkheden en afspraken met gemeenten of provincies. Aangezien we in veel regio's door provincie of gemeente financieel gesteund worden voor ons werk. Het beste is één op één even af te stemmen met ons wat mogelijk is in jouw regio.

Wij hebben middels een nieuw opgesteld IHP een schifting gemaakt tussen onderwijsgebouwen die voor 2035 aan de beurt zijn voor het vernieuwbouwen en een categorie die in gezamenlijkheid een ambitie gaan bepalen om te gaan verduurzamen.

Hoe gaan we om met (grote) ambities vanuit vrijwel alle schoolbesturen en momenteel nog geen vastgesteld budget bij de gemeente. Indien we deze individueel behandelen is de kans op toekennen van de laatste in de rij minder groot als van de eerste. Hoe gaan andere gemeenten hier mee om?

#wijpakkendoor #schooldakrevolutie

Gedempt Hamerkanaal 189
1021 KP Amsterdam

E contact@schooldakrevolutie.nl

T 06 1363 8332

KVK 66768411

RSIN 856690478

Antwoord door Kenniscentrum Ruimte OK:

Hierbij kan onderscheid worden gemaakt tussen nieuwbouw en bestaande bouw.

Nieuwbouw: Vanaf 1 januari jl. dienen vergunningsaanvragen te voldoen aan BENG. Wellicht zijn er in het IHP afspraken gemaakt over ENG/BENG? Er zijn gemeenten waarbij de schoolbesturen het verschil tussen BENG en ENG bekostigen.

Bestaande bouw: Schoolbesturen zijn verantwoordelijk voor de instandhouding van de schoolgebouwen en kunnen daarin hun ambitie meenemen. Veel verduurzamingsmaatregelen kunnen mee in het (Duurzaam) Meerjaren Onderhouds Plan van het schoolbestuur, waarbij er ook op 'natuurlijke momenten' verduurzaming kan plaatsvinden. Het is daarbij goed om naar de bredere huisvestingsopgave te kijken en voor ieder gebouw de juiste keuzes te maken voor de korte, middellange of lange termijn (investering versus terugverdientijd).

Vanaf 2023 zal renovatie in de IHP-wetgeving een plek krijgen. Er zijn gemeenten die momenteel al in hun IHP afspraken hiervoor hebben opgenomen, bv. een bijdrage van 30% indien het een monumentaal pand betreft. Ook kan de gemeente een bijdrage overwegen om een gebouw te upgraden zodat het nog 15 jaar mee kan. De volledige renovatie of nieuwbouw wordt daarmee naar achteren geschoven. Denk aan de casus van Florion in Kampen, welke door Wim Lengkeek is toegelicht in het webinar.

Scholen Energiebespaarlening

Is het budget wat beschikbaar is voor deze lening oneindig?

Op dit moment is er circa 5 miljoen beschikbaar. Het ministerie is wellicht bereid om de pot weer te vullen als er veel vraag is.

Is er een termijn waarbinnen de verduurzaming moet worden gerealiseerd?

Wij werken met een bouwdepot, dat bouwdepot kent een looptijd van 24 maanden. Stel nou dat er redenen zijn waarom dat niet haalbaar is. Communiceer hierover met ons dan gaan we samen op zoek naar een oplossing. Het Nationaal Warmtefonds heeft regels, we dienen ook het maatschappelijk belang dus wij willen dat die werkzaamheden uitgevoerd kunnen worden. Als daar iets voor nodig is dan willen we dat graag in kunnen vullen.

Financiering door geldstromen van gemeente en schoolbestuur samen te voegen

Hoe kwamen jullie bij de start aan het bedrag van €765.000?

Het is altijd een beetje een nadeel als je gaat presenteren. We hebben op een gegeven moment gezegd, we hebben een bedrag van de gemeente van €265.000, we wisten dat we vanuit het MJOP €240.000 hadden en dat we wat uit de verhuur [van de lokalen voor het kinderdagverblijf] konden halen. We zijn toen uitgegaan van zo'n €600.000. Toen we de plannen uitgewerkt hadden bleken we op ruim €750.000 uit te komen. Die TCO berekening is dan wel belangrijk om daarmee een bestuur ook over de streep te halen en om te kijken als er dan nog een bedrag open staat, heb je er dat voor over.

Voor wie zijn de inkomsten verhuur aan opvang? Gemeente of schoolbestuur?

Voor het schoolbestuur, dat is in dit geval duidelijk afgesproken. Het schoolbestuur heeft voor het grootste gedeelte het gebouw opgeknapt. De bijdrage vanuit de gemeente was substantieel, maar een eenmalige bijdrage. We hebben met de gemeente afgesproken dat de revenu van de huur ten koste komt aan het gebouw, dus voor de school.

Jullie hebben verschillende scholen in verschillende gemeenten, ervaar jij verschillen bij de uitvoer van dit soort projecten?

#wijpakkendoor #schooldakrevolutie

Gedempt Hamerkanaal 189
1021 KP Amsterdam

E contact@schooldakrevolutie.nl

T 06 1363 8332

KVK 66768411

RSIN 856690478

Het is heel verschillend, op dit moment zeker. Vanuit Ruimte-OK hebben we daar natuurlijk ook veel ervaring mee vanuit Scholen op Koers naar 2030. Het beste is als je een stip op de horizon hebt staan. Als je een goed IHP hebt waar alle elementen goed doorgesproken zijn met elkaar, waarbij het een kwestie is van geven en nemen. Als je allemaal in je schuttersputje blijft zitten en je zegt 'ja, maar als bestuur mag ik niet investeren', dan kun je dit niet doen. Wij hebben als bestuur gezegd, wij kunnen dit wel doen want wij investeren niet in bakstenen. Wij investeren in het hele gebouw en dat gebouw heeft ook een onderwijskundige functie. Volgens ons kun je sinds 2015 wel investeren in aanpassingen aan het gebouw en ook onderwijskundige vernieuwing. Als we kunnen aantonen dat we ook maximaal inzetten op besparing dan moet ik de accountant nog tegen komen die zegt 'dat mag niet.' Dat blijkt ook wel in de praktijk, want de accountant was het hier gewoon mee eens. Dat hebben we natuurlijk van te voren ook al besproken. Er kan best veel, als je het maar goed onderbouwd. En als je maar duidelijk kunt maken dat dit een win-win situatie is. Dit scheelt de gemeente natuurlijk ook een nieuwbouwschool op de korte termijn. Die nieuwbouw dat komt wel een keer, maar dat hoeft nog niet. Uiteindelijk hebben we voor een bedrag van €650 per m2 dit gebouw gerenoveerd voor minimaal 15 jaar, maar waarschijnlijk voor 20 jaar.

Kun je iets specifieker het proces van de bijdrage van de gemeente uitleggen?

Bij de totstandkoming van het IHP is tussen gemeente en besturen afgesproken dat de gemeente 10% van de normvergoeding bijdraagt aan functionele verbetering van het gebouw indien het bestuur het gebouw wil aanpassen in geval het lang op renovatie of nieuwbouw moet wachten. Er is nog geen beleid vanuit 'renovatie' vastgesteld omdat dit nog niet duidelijk is. Het bestuur heeft er voor gekozen niet toe 2023 te wachten tot er misschien wel duidelijkheid is. Voor de Mirt kwam 10% van de nieuwbouw normvergoeding uit op €265.000 (€240 per m2).

Hoe verhoudt de extra bestuurlijke investering (€180.000) zich tot de wettelijke beperkingen vanuit de WPO ten aanzien van de huisvesting?

Een bestuur is gehouden om een gebouw te onderhouden en te exploiteren. Het bestuur van Florion heeft gezegd, kijk wij kunnen niet zeggen dat er in dit geval sprake is van achterstallig onderhoud, maar het is een oud gebouw en daarmee voldoet het niet aan de huidige eisen. Dan kun je zeggen, het voldoet niet en we doen er niets aan, maar dit bestuur zegt we doen er wel wat aan. Dan gaan we daar in investeren, dat kost wat, maar dan heb je ook een gebouw dat wel goed is en voldoet aan alle eisen. Het gebouw is ook energieneutraal en voldoet ook volledig aan alle nieuwe bouweisen. Dat is de grote winst. Je kunt dat dus ook hard maken door hier een goede TCO berekening onder te leggen. Plus, je kunt zeggen wij vinden het wel onderwijskundig gezien en qua aanpassing verantwoord om hierin te investeren. En denk hier ook aan, het is dus niet €180.000, maar zo'n €75.000 geworden.

Momenteel wordt het WPO onder de loep genomen door de beleidsmakers, daarbij lijkt meer ruimte gemaakt te willen worden voor zaken als verduurzaming. Er wordt zeker nagedacht over het anders kijken tegenover het investeringsverbod, maar er blijft veel mogelijk voor schoolbesturen. Mits je dit goed onderbouwd. Het heeft geen zin om een gebouw te rooveren als je weet dat er over een aantal jaar nieuwbouw plaats zal vinden. Maar wij wisten dus dat er minimaal 5 jaar niets met dit gebouw gedaan zou worden en daar wilden wij niet op wachten.

Wat is er precies gedaan met de luchtbehandeling? En hoe groot was de kostenpost daarvan ongeveer?

Dat is een specifiekere vraag. De totale installatie begroting en dat was dus lucht, licht, ventilatie en verwarming was begroot op €254.000. Er is daar gebruik gemaakt van de bestaande kanalen, maar eigenlijk is die hele installatie vervangen door een goede WTW installatie die zowel koelt als verwarmt. Daar heb ik uiteraard wel specifieke informatie over op aanvraag.

Zijn er nu wel of geen zonnepanelen geplaatst?

Zeker, die zijn geplaatst.

#wijpakkendoor #schooldakrevolutie

Gedempt Hamerkanaal 189
1021 KP Amsterdam

E contact@schooldakrevolutie.nl

T 06 1363 8332

KVK 66768411

RSIN 856690478